

Duyuru Tarihi : 11.05.2006
Duyuru No : DUYURU/2006-102
Yayımlandığı Yer : MALİ ÇÖZÜM DERGİSİ / OCAK – ŞUBAT – MART 2006 / Sayı : 74, Sayfa: 77 - 79

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

ÖZEL HESAP DÖNEMİNE GEÇİŞ

Gerçek usulde gelir veya kurumlar vergisine tabi firmalar açısından normal hesap dönemi takvim yılıdır. Yani 1 Ocak ile 31 Aralık tarihleri arasındaki süre normal hesap dönemidir.

31 Aralık tarihi itibarıyla bilanço çıkarmak ve buna göre beyanname vermek, hasılat ve maliyetin takvim yılı esasına göre farklı dönemlere rastladığı bazı faaliyet türleri bakımından uygun düşmeyebilmektedir. Bazı firmalar ise, yabancı sermayeli olmaları veya belli bir şirketler grubuna dahil bulunmaları, bağlı bulundukları şirket veya grubun özel hesap dönemi kullanıyor olması nedeniyle (konsolidasyon açısından) aynı hesap dönemini kullanmaya ihtiyaç duyabilmektedirler.

Vergi Usul Kanunu'nun 174 üncü maddesi ile Maliye Bakanlığına, uygun gördüğü mükelleflere özel hesap dönemi tayin etme yetkisi verilmiştir.

Özel hesap dönemi, normal hesap döneminden farklı tarihlerde başlaması ve sona ermesi dolayısıyla bazı özellikler taşımakta olup, aşağıda sadece normal hesap döneminden özel hesap dönemine geçiş konusu ele alınmıştır.

Anlatım kolaylığı sağlaması açısından, öteden beri faaliyette bulunmakta olan ve Maliye Bakanlığı'nca 1 Eylül 2005 tarihinden itibaren 1 Eylül – 31 Ağustos şeklinde özel hesap dönemi uygulama izni verilmiş olan bir kurum örnek alınmak suretiyle açıklama yapılmıştır.

1. Defter Tasdiki :

Örneğimize konu kurum özel hesap dönemine geçmesi nedeniyle Ağustos 2005 ayı içinde, 1 Eylül 2005 – 31 Ağustos 2006 özel hesap döneminde kullanacağı defterleri tasdik ettirmek zorundadır.

2. Kıst Dönem :

Kurum 1 Eylül 2005 de özel hesap dönemine geçeceği için 1 Ocak 2005 – 31 Ağustos 2005 kıst dönemi itibarıyla gelir tablosu ve bu dönem sonu itibarıyla bilanço çıkaracaktır. Kıst dönem sonunda tüm yıl sonu işlemleri yapılacaktır.

3. Amortisman :

2005 yılının ilk 8 ayını kapsayan kıst dönem hesapları bağlanırken amortisman ayrılmalıdır ve bu amortisman kıst esasta olmalıdır. (245 no.lu VUK Genel Tebliği)

Örnek :

Kurumun 600.000 YTL sabit kıymeti bulunduğunu ve bunun 2003 yılında alındığını, yeniden değerlendirme ve enflasyon düzeltmesi yapılmadığını varsayarsak, % 20 orana göre amortisman tutarları şöyle olacaktır :

2003	120.000 YTL.
2004	120.000 YTL.
1.1.2005 – 31.8.2005	80.000 YTL.
1.9.2005 – 31.8.2006	120.000 YTL.
1.9.2006 – 31.8.2007	120.000 YTL.
1.9.2008 – 31.8.2009	40.000 YTL.
TOPLAM	600.000 YTL.

Sondaki 40.000 YTL. lik amortismanın 30.000 YTL si 1.9.2008 – 30.11.2008 geçici vergi beyan döneminde, kalan 10.000 YTL. si de bir sonraki geçici vergi hesap döneminde ayrılacaktır.

4. Kurumlar Vergisi Beyanı ve Ödenmesi :

Örneğimizdeki kurum 2005 yılının ilk 8 ayı için hazırlayacağı kıst dönem kurumlar vergisi beyannamesine 31.8.2005 tarihli bilançosunu ve bu 8 aylık süreye ilişkin gelir tablosunu eklemek suretiyle, kıst dönemin kapandığı ayı izleyen 4 üncü ayın 15'inci günü yani 15 Aralık 2005 akşamına kadar dairesine verecek, tahakkuk edecek kurumlar vergisini de Aralık ayı sonuna kadar ödeyecektir. (KVK Md. 21 ve 40)

5. Geçici Vergi :

Örneğimizdeki kurumun 1.1.2005 ile özel hesap döneminin sonu olan 31.8.2006 arasındaki süre için vermesi gereken geçici vergi beyannamelerinin dönemleri, beyan ve son ödeme tarihleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

Geçici Verginin Dönemi	Beyan Tarihi	Ödeme Vadesi
01.01.2005 – 31.03.2005	10.05.2005	17.05.2005
01.01.2005 – 30.06.2005	10.08.2005	17.08.2005
01.01.2005 – 31.08.2005	10.10.2005	17.10.2005
01.09.2005 – 30.11.2005	12.12.2005	19.12.2005
01.09.2005 – 28.02.2006	10.04.2006	17.04.2006
01.09.2005 – 31.05.2006	10.07.2006	17.07.2006
01.09.2005 – 31.08.2006	10.10.2006	17.10.2006

Kurumun 31.08.2005 de sona eren geçici vergi beyannamesi ile birlikte vergi dairesine bir dilekçe vererek özel hesap dönemine geçtiğini bildirmesi ve dilekçeye Maliye Bakanlığı'ndan aldığı izin yazısını eklemesi icap eder.